

Motion till riksdagen

1988/89:Sf410

av Sigge Godin (fp)

Den studiesociala administrationen m.m.

Under de senaste årtiondena har allt fler krav ställts på den statliga administrationen vad gäller besparingar och effektivitet. Inte minst har dessa krav ställts därför att medborgarna kräver en rationellare och mera servicevänlig förvaltning. Trots att en del gjorts finns sannolikt flera möjligheter att gå vidare för att effektivisera stora delar av den statliga handläggningen av ärenden. Inte minst har denna fråga aktualiserats efter det att kraven från regeringen på ett lönetak slopats. Utifrån finansministerns uttalanden måste sannolikt den s.k. osthvelsmetoden fortsätta vilket kan innebära svåra problem i vissa delar av statsförvaltningen. Det är därför av yttersta vikt att nya vägar prövas. Det kan vara samverkan, rationellare handläggning, rationellare datorisering etc.

Sedan lång tid har frågan om ett administrativt samarbete mellan högskolan och studiestödsorganisationen varit aktuell för centrala studiestödsnämnden.

Nämndens utgångspunkt är att det går att rationalisera handläggningen av studiemedelsärenden vid studiemedelsnämnderna om man samordnar de administrativa systemen för handläggning av studiemedelsärenden med de administrativa system som finns för antagning till högskolan respektive studiedokumentation. En sådan samverkan borde kunna förenkla arbetet för högskolorna genom att exempelvis det manuella arbetet med utfärdandet av studieintyg och intyg om studieresultat reduceras.

Studiesociala utgångspunkter för samordning/samverkan

Med utgångspunkt från att den studiesociala verksamheten är ett stöd till utbildningen bör det finnas administrativa eller organisatoriska samband mellan högskolans elevadministration och studiestödsadministrationen i bl.a. följande funktioner:

1. information till målgrupper före studiernas början
2. ansökan om utbildningsplats och ansökan om studiestöd
3. antagning till utbildningsplats och beviljning av studiestöd
4. verifiering av att studier bedrivs före utbetalning av studiestöd
5. redovisning av studieresultat inför prövning av rätten till fortsatt studiestöd
6. avbrott i studier och rätt till fortsatt utbetalning av studiestöd

Effektiviteten i den samlade administrationen är bl.a. beroende av i vilken utsträckning som ovan nämnda samband tillvaratas.

Trots att det finns samband har ännu inte någon mer omfattande samverkan/samordning kommit till stånd mellan högskolan och studiestödsmyndigheterna i den löpande utbildningsadministrationen.

Mot. 1988/89
Sf410

Intagningssystemet

En samordning med intagningssystemen borde kunna medföra förenklad handläggning av studiestödansökningar från nybörjare i högskolan som också är förstagångssökande av studiestöd.

I ett första steg kan information om vilka personer som antagits till utbildning överföras till CSN för utsändande av förprintade ansökningsblanketter för studiestöd.

I ett senare steg bör undersökas om inte ansökningshandlingen för studiestöd kan samordnas med ansökan om utbildningsplats.

Studiedokumentationssystemet

En samordning av studiestödssystemen med högskolans olika system för studerandeadministration och studiedokumentation bör kunna medföra:

förenklat ansökningsförfarande vid ansökan om studiestöd för fortsatta studier vid den påbörjade utbildningen. T.ex. skulle enbart ett förstärkt studieintyg erfordras i stället för en ny ansökan,

manuellt utfärdade studieintyg skulle kunna tas bort för flertalet studerande,

studiemeritförteckningen skulle kunna förenklas eller tas bort liksom blanketten för rektors/klassföreståndares yttrande.

Intyg för utbetalning av studiestöd

För utbetalning av studiestöd till högskolestuderande gäller att den studerande skall styrka att han/hon bedriver de studier för vilka studiestödet beviljats. Frågan om skolans intygande av att studier bedrivs har ofta diskuterats. Möjligheterna att via STUDOK/LADOK för den statliga högskolan klara studiekontrollen har också aktualiserats. För många utbildningar inom högskolan kan sannolikt en ADB-baserad rutin liknande den som sedan i mitten av 1970-talet tillämpas för studerande vid Chalmers tekniska högskola vara möjlig att använda.

Utgångspunkten för utformningen av studieintygsrutinen vid Chalmers var det redan existerande utbildningsdatasystemet. I detta finns registrerade uppgifter om:

att en studerande är studerande vid Chalmers,
inte tagit examen,

inte anmält avbrott,

visat studieaktivitet i form av deltagande i laborationer/övningar eller prov under närmast föregående tre månader (terminstid).

De läroanstalter som kan utfärda studieintyg om närvaro enligt de villkor som gäller för Chalmers bör kunna anslutas till den maskinella rutinen.

Uppgifter om studieresultat

För att beviljas studiestöd i samband med ansökan om studiestöd för fortsatta studier måste den studerande styrka att de tidigare studierna bedrivits med sådan framgång att studierna kommer att kunna avslutas inom normal tid.

Det bör finnas möjligheter att förenkla ansökningsförfarandet för studiestöd för fortsatta studier. Det borde således vara möjligt att samordna skolans intygande beträffande studieresultaten och skolans intygande om påbörjade studier införs terminens första utbetalning av studiestöd. Om skolans uppgifter överförs till studiestödsorganisationens datasystem på ADB-media viss tid före det är aktuellt att skicka ut blankett för studieintyg till den studerande skulle ansökningsförfarandet kunna förenklas för ett stort antal studerande som söker studiestöd för fortsatta studier.

Vid ett förenklat ansökningsförfarande enligt denna modell är det naturligtvis nödvändigt att den studerande informeras om vilka uppgifter som studiestödsorganisationen får tillgång till liksom att den studerande har möjligheter att "reagera".

Den i motionen skisserade samordningen på studiemedelssidan kan ge stora fördelar, dels för högskolorna, men framför allt för eleverna, de studiemedelssökande. Samordningen ger också betydande ekonomisk rationalisering vilken kan uppskattas till ett antal miljoner kronor.

Statskontoret har bl.a. pekat på betydande vinster med förslaget. Detta bör ges regeringen till känna.

Västernorrlands län är det enda län som även 1988 minskade sin befolkning. I motionen skisserad samordning av studiemedelssidan ger självklart ett antal arbetstillfällen till Sundsvall. Riksdagen beslutade för ett par år sedan att forskning och utveckling vid de databaserade statliga verken skulle läggas ut dit verksamheten var lokaliserad. Till Sundsvall/Härnösands högskola har knutits systemvetenskaplig linje. Tillgången på kvalificerad datapersonal är därför tillgodosedd. CSN har därför goda möjligheter att åta sig att utveckla en bättre samordning inom den studiesociala sektorn. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Hemställan

Mot. 1988/89
Sf410

Med hänvisning till vad i motionen framförts hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen framförts beträffande besparingar och rationaliseringar inom studiemedelssektorn,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen framförts beträffande Västernorrlands läns behov av systerställningstillfällen,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen framförts om CSNs förutsättningar att samordna den studiestudiala administrationen.

Stockholm den 24 januari 1989

Sigge Godin (fp)